

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у лютому 2020 року**

(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)

В Україні

Український культурний фонд приєднався до міжнародної інформаційної мережі культурної мобільності *On the Move*, до якої входять 50 організацій з понад 20 країн Європи. Це зокрема *European Cultural Association*, *International Federation of Actors*, *Theater Without Borders* та інші впливові культурні інституції. Місія мережі – заохочення та сприяння транскордонній мобільності й співпраці задля формування активного європейського культурного простору.

Гурт *The HARDKISS* став амбасадором *Всесвітнього фонду природи WWF Україна*. Музиканти підтримують програму «ВІЛЬНІ РІЧКИ. LET IT FLOW!», яка передбачає дослідження та збереження природного стану цінних заплавл річок у нашій країні, демонтаж застарілих гідроспоруд задля відновлення вільної течії, шляхів міграції та місць нересту риб.

За кордоном

13 лютого у Сеймі Польщі відбувся показ стрічки про українського поета-шістдесятника В. Стуса – «Заборонений» за участі режисера Р. Бровка, польських законодавців, українських дипломатів і представників української громади. Напередодні, 12 лютого, колишній бранець Кремля Р. Суценок презентував у польському парламенті виставку репродукцій своїх малюнків «Мистецтво з-за ґрат». Ініціатором події стала віцемаршалек Сейму Польщі Малгожата Госєвська. Крім того, 17 лютого в Тарнові під патронатом Надзвичайного та Повноважного Посла України в Польщі А. Дешиці, голови Польсько-української господарської палати Яцека Пехоти й міського мера Романа Цепелі впр'яте проведено благодійний гала-вечір на підтримку нашої країни, на якому було продано репродукцію малюнка В. Суценка «Маяк Ар-мен» за 4,2 тис. злотих. Загалом завдяки заходу зібрано понад 9 тис. євро, які спрямують на відпочинок українських дітей у Польщі.

11 лютого в Мадриді відбулася зустріч Надзвичайного та Повноважного Посла України в Іспанії А. Щєрби і мера іспанської столиці Хосє Луїса Мартінєса-Альмейди. Сторони обговорили взаємодію установ, зокрема, в питанні забезпечення культурних потреб місцевої української громади. Серед іншого

йшлося про встановлення в Мадриді пам'ятника Лесі Українці у контексті відзначення її 150-річного ювілею та рішення ЮНЕСКО внести цю подію до календаря пам'ятних дат.

День Героїв Небесної Сотні

Українські посольства та громади в різних країнах світу вшанували подвиг учасників Революції Гідності. Пам'ятні заходи, зокрема, відбулися у Вашингтоні біля Меморіалу Лінкольна (США), Брюсселі (Бельгія), Парижі (Франція), Варшаві (Польща), Будапешті (Угорщина), Загребі (Хорватія), Стамбулі (Туреччина) тощо. 23–25 лютого Посольство України в Чехії та ГО «Празький Майдан» організували у центрі чеської столиці на Староміській площі фотовиставку «Ми, мами. Сильні духом», у відкритті якої взяли участь матері загиблих у російсько-українській війні воїнів О. Максименко та Л. Ільницька. 26 лютого виставка перемістилася до пражького кінотеатру *Atlas*, де також демонструвалася драма В. Васяновича «Атлантида». Своєю чергою 21 лютого в українському посольстві у Гельсінкі (Фінляндія) відбувся показ документального фільму «Перша Сотня» Я. Пілунського, Ю. Шашкової та Ю. Грузінова. А 18 лютого Посольство України в Білорусі організувало в одному з мінських кінотеатрів перегляд документальної стрічки «Тато» про сім'ю загиблого від російської агресії на Донбасі добровольця В. Самойленка, який вступив до лав ЗСУ після участі в Революції Гідності. Картину презентували режисерки Л. Артюгіна (через відеозвернення) та її білоруська колега Марта-Дарія Клінава.

Креативні індустрії В Україні

13 лютого у Києві вперше відбувся *Ukraine Creative Spark Policy Forum*, організований Британською Радою в Україні. Учасниками заходу стали представники міністерств, зокрема Міністерства культури, молоді та спорту України, агенцій та фондів, які причетні до розвитку вищої освіти та креативних індустрій. Передбачається, що захід стане майданчиком для формування стратегічних підходів до розвитку українськими закладами вищої освіти бізнескомпетентностей для потреб креативних індустрій.

За кордоном

Київський артоб'єкт «Маяк» було відзначено премією *LIT Lighting Design Awards* (головний офіс у Лос-Анджелесі, США) в номінації «Light Art Project». Роботу створили британський художник-інсталлятор Себастьян Кайт та український дизайнер М. Каблука.

Дні культури За кордоном

З 25 лютого по 1 березня тривали Дні української культури в Угорщині. Під час форуму в Будапешті у Державній бібліотеці іноземної літератури Угорщини відбулася презентація збірки «Казковий дивосвіт», яка вийшла друком у рамках міжнародного проекту «Дитяча українська казка ХХІ століття», ініційо-

ваного Самоврядування українців Уйбуди та Національною спілкою письменників України. А 29 лютого в Центрі української культури було відкрито виставку робіт українських художників Угорщини, серед яких Любомир Борщ, Олександр Гембік, Ольга Бу, Христина Шолтес, Єлизавета Ахріменко та ін. Того ж дня в культурному центрі *Aranytíz* організовано святковий гала-концерт місцевих діаспорних музикантів, гостею якого стала українська співачка М. Сухолова.

Закордонне українство

В Україні

27 лютого в київському Музеї української діаспори відбулося відкриття виставкового проєкту «Єврейський погляд», до якого увійшли твори вибраних сучасних українських єврейських художників, а також єврейських митців, які походять з України. Зокрема це роботи М. Туровського, М. Глейзера (США), М. Вайсберга, І. Климової, О. Ройтбурда, П. Фішеля (Україна) з фондів Музею української діаспори, Національного художнього музею України та приватних колекцій.

На початку лютого експозицію Лебединського художнього музею ім. Б. Руднева, що на Сумщині, поповнили три графічні роботи та літографія Оксани Лінде де Очоа – онуки видатного українського митця В. Кричевського. Художниця добре znana у Венесуелі, а також відзначена українським орденом Княгині Ольги III ступеня (2010 р.). Авторські роботи музею передав благодійний фонд «Дар», який популяризує творчість В. Кричевського та опікується його нащадками з венесуельської родової гілки.

За кордоном

2 лютого Ліга українців Канади та фундація *BCU Foundation* організували в Торонто дискусію за участі О. Сенцова «В'язень сумління». У заході взяло участь понад пів тисячі представників місцевої діаспори, зокрема провід Світового конгресу українців та Конгресу українців Канади. Головною темою зустрічі стало обговорення ролі світової української спільноти в зміцненні незалежності, територіальної цілісності та демократичного розвитку України. О. Сенцов також долучився до дискусії в Оттавському університеті та обговорень стрічки А. Курова «Процес: Російська держава проти Олега Сенцова», покази якої пройшли в Оттаві та Торонто. До того ж 5 лютого український режисер зустрівся з Прем'єр-міністром Канади Джастіном Трюдо та віцепрем'єром країни Христею Фріланд. Під час розмови йшлося про захист незаконно утримуваних і переслідуваних Росією українських громадян.

Своєю чергою Асоціація українців в Ірландії разом із Міністерством у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України провели 2 лютого у Балраті благодійний захід «Незламна Україна: ціна свободи». В ньому взяли участь більш ніж триста ірландських політиків та громадських діячів, представників української, грузинської, литовської та польської діаспор в Ірландії. Під час заходу демонструвався документальний фільм «Незламні», який презентували режисерка О. Валинська та одна з героїнь

картини І. Довгань; діяли фотовиставка «Забуття гірше зради» та документальна виставка «Кримські татари» (підготовлена Кримськотатарським ресурсним центром та Естонським інститутом прав людини). Музичну програму вечора забезпечив український гурт *Ukiez* та співачка О. Акулова. Зібрані на заході кошти буде спрямовано на підтримку й допомогу сім'ям полонених і загиблих під час російської військової агресії в Україні.

21 лютого до Міжнародного дня рідної мови Союз українців Румунії (СУР) організував у Бухаресті круглий стіл, який об'єднав представників місцевої української громади, Посольства України в Румунії, письменників, акторів, професорів, студентів, тощо. Різноманітні заходи з нагоди свята провели також у філіях СУР по всій країні: у Ясах – мовний симпозіум; у м. Сігету-Мармаціей – Олімпіаду з української мови та літератури й святковий концерт; в Балківцях – конкурс «Свято рідної мови».

Мистецькі заходи

За кордоном

15 лютого у Палаці Ферстель уп'яте відбувся Український благодійний бал у Відні, організований Товариством української молоді в Австрії. Вечір відкрила з. а. України С. Чахоян, до якої приєднався соліст Віденської державної опери Петер Кельнер. У музичній програмі також виступили австрійський оркестр *Ziehrer Hofball Orchester*, джазовий віденський гурт *Vienna Jazz Melange*, гості з України – О. Божик, Х. Соловій, О. Скрипка та ін. Особливу атмосферу на балу створили українські народні пісні у симфонічному аранжуванні. Поєднання австрійської та української традицій втілювалося і в образах цьогорічних дебютантів, створених віденською дизайнеркою Ніелі Гоч та О. Полонець. Під час заходу проведено традиційну благодійну лотерею, зібрані кошти спрямують на підтримку освітньо-культурних ініціатив у нашій країні. Український благодійний бал у Відні став дієвим інструментом культурної дипломатії, адже за допомогою зрозумілої австрійцям і європейцям загальної мови розповідає про Україну, її культуру і традиції.

Посольство України в Республіці Хорватія спільно з мистецькою агенцією *ARTertainment* розпочало реалізацію проекту «Україна мистецька», яку відкрили виступи Українського класичного балету/*Ukrainian Classical Ballet*. 16 лютого на сцені головної концертної зали Загреба артисти представили вистави «Кармен» і «Шехеразада».

9 лютого в Перт-Амбої (штат Нью-Джерсі) проведено танцювально-етнографічне шоу «Барви України», організоване місцевими діаспорними організаціями, компанією *Trident Festival* та представниками українських танцювальних шкіл східного узбережжя США за підтримки Генерального консульства України в Нью-Йорку. Мета заходу – пропагування українських мистецьких традицій та культурної спадщини. Окрім насиченої хореографічної програми, відвідувачі змогли ознайомитися з колекцією народних костюмів від української дизайнерки О. Парути.

Музика В Україні

Український композитор М. Скорик на знак підтримки китайського народу в боротьбі з епідемією коронавірусу *COVID-19* написав мелодію до вірша китайського поета Вана Юна Чана «Я з тобою». На нову композицію покладено слова українською, китайською та англійською мовами. А з ініціативи Національної музичної академії України ім. П. Чайковського та за підтримки фонду *K. Fund* В. Хмельницького було зібрано кошти на придбання понад 10000 респіраторних масок та захисних костюмів, які заклад передав Посольству КНР в Україні.

У лютому Національна музична академія України ім. П. Чайковського уклала двосторонні угоди про співпрацю одразу з трьома європейськими музичними вишами – Консерваторією ім. Н. Пуччіні (м. Барі, Італія), Фрайбурзькою вищою школою музики (Німеччина) та Краківською музичною академією (Польща). Домовленості передбачають організацію спільних заходів і проєктів, а також академічний обмін викладачами та студентами. До того ж 9 лютого рішенням вченої ради закладу ізраїльському скрипалю-віртуозу Шломо Мінцу було присвоєно звання «Почесний професор НМАУ ім. П. Чайковського». А 13 лютого відбулася творча зустріч із британським режисером Тоні Палмером, якого удостоєно найвищої відзнаки НМАУ ім. П. Чайковського. Також у стінах академії провели свої майстер-класи тенори світового рівня: учень Лучано Паваротті – Вітторіо Гріголо (Італія) і з. а. Грузії Теймураз Гугушвілі.

24–26 лютого у Дніпрі в рамках програми «Культурна столиця» тривав III Європейський музичний форум, який об'єднав провідних виконавців класичної музики з різних країн. Це, зокрема, солістка Штутгартської державної опери Ютта-Марія Бьонерт (Німеччина); соліст Норвезької національної опери та балету Анджей Маєвський (кларнет, Норвегія); професор Королівської консерваторії в Гаазі, піаніст В'ячеслав Попругін (Росія – Нідерланди); трубач Даніель Креспо (Аргентина). Окрім концертів, музиканти провели безкоштовні майстер-класи для всіх охочих.

9 лютого Свейн Тормода Бекхус (Ізраїль) виступив у Рівненській обласній філармонії з концертом «Органна музика з єврейським резонансом», яким завершився Міжнародний фестиваль «Органний собор–2020».

У Києві реалізовано одразу два українсько-польські культурні проєкти. 2 лютого у Міжнародному центрі культури і мистецтв відбувся концерт «VERYOVKA Душа України – Śląsk Душа Польщі», який презентував фольклорне надбання двох народів у виконанні Національного заслуженого академічного українського народного хору України ім. Г. Верьовки та Народного ансамблю пісні і танцю «Шльонськ». До створення масштабного дійства з народними піснями, музикою і танцями долучилося 240 артистів. А 21 та 22 лютого в Національній опереті України втретє проведено Міжнародний концерт «10 тенорів» за участі провідних солістів Польщі – Бартоша Кучіка, Мирослава Невядомського, Маріуша Рути, та України – А. Погрібного, Д. Фоцанки, П. Челялі та ін. Диригентом-постановником події виступив з. д. м. України І. Ярошенко.

8 лютого в Музеї книги і друкарства України пройшла «Українсько-білоруська танцювальна забава», яку презентували музично-танцювальна капела «На Таку» (Білорусь) та Ансамбль української аутентичної музики «Божичі».

Цього місяця нашу країну з гастролями відвідала низка знаних закордонних виконавців. Зокрема 9–14 лютого тривав український тур міжнародного проекту «Симфонії Всесвіту II» за участі відомого скрипаля Шломо Мінца (Ізраїль) та симфонічного оркестру «Віртуози Києва». Концерти відбулися у Києві, Львові, Одесі, Полтаві, Дніпрі та Харкові. Тимчасом канадський піаніст з українським корінням Любомир Мельник презентував свій новий альбом «Fallen Trees» в Одесі, Хмельницькому та Кропивницькому. У Національній філармонії України виступили: піаніст Даніель Лебхардт із сольним концертом (5 лютого, Угорщина); піаніст Франсуа Дюмон у рамках програми «Бетховен-250!» (15 лютого, Франція); солісти Масаїчі Такеучі (кларнет) і Сота Цучія (фортепіано) разом з Академічним симфонічним оркестром «Філармонія» Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів і концертних програм під орудою Міцунобу Такаї (16 лютого, Японія). Виступом на сцені головної філармонії країни у супроводі Національного академічного духового оркестру України розпочав свій європейський тур джазмен Девід Фрізен та його колектив *Circle 3 Trio* (29 лютого, США).

7 і 8 лютого у столиці вчетверте відбувся *Міжнародний форум музичної індустрії Selector PRO*, організований Британською Радою в Україні та незалежною ініціативою *Music Export Ukraine* за підтримки Польського Інституту в Києві. У фокусі цьогорічного заходу - питання розвитку та зростання стійкого бізнесу в індустрії «живих» виступів та використання потенціалу сусідніх музичних ринків, зокрема східноєвропейських. У рамках події проведено панельні дискусії, нетворкінг-сесії та шоукейси за участі професіоналів музичної індустрії з Великої Британії, Польщі, Боснії та Герцеговини, Албанії, Азербайджану тощо. Своїм досвідом, зокрема, поділилися програмна директорка лондонського концертного залу *Roundhouse* Джейн Біз та агент британської *Echo Location Talent Agency* Ханна Шогбола. Особливу практичну вагу мав розгляд проекту *Katowice – City of Music*, який за декілька років існування змінив динаміку музичного ландшафту Польщі.

За кордоном

На міжнародну премію *The International Opera Awards* у різних номінаціях висунуто одразу трьох українців: О. Линів у категорії «Диригент», О. Белкіну в номінації «Молодий співак» і А. Жолдака в категорії «Нова постановка» за втілення опери «Чародійка» П. Чайковського на сцені Ліонської опери (Франція). Переможців буде оголошено 4 травня в Лондоні (Велика Британія). Своєю чергою з. а. України А. Юркевича номіновано в категорії «Керівник оркестру» на Міжнародну оперну премію «Оперна зірка», яка проходить під патронатом президента Італії та італійського уряду.

Український симфонічний оркестр Національної філармонії України з успіхом провів свій третій гастрольний тур Сполученими Штатами Америки. Запрошеними солістами стали віолончелістка Н. Хома та піаніст В. Винницький

(Україна – США). Диригент – В. Сіренко. Музиканти запропонували американській публіці різнопланові концертні програми, до яких увійшли й твори українських композиторів М. Березовського, Д. Бортнянського, М. Лисенка, М. Скорика, Є. Станковича.

Театр В Україні

Знані закордонні артисти балету виступили на сцені Національної опери України. 2 лютого прима-балерина театрів *La Scala, Los Angeles Ballet* та *Boston Ballet* Петра Конті (Італія) виконала головну партію у балеті «Лебедине озеро» П. Чайковського. 16 лютого соліст Литовського національного театру опери і балету Йонас Лауціус втілює графа Альберта у постановці «Жізель» А. Адана. 22 лютого прем'єр Нідерландського національного балету Костянтин Аллен (США) та прима Національної опери України Н. Мацак презентували результат своєї спільної роботи – балети «Пахіта» Л. Мінкуса та «Шехеразада» М. Римського-Корсакова.

Іспанський театр танцю Flamenco Live виступив у Центральному будинку офіцерів Збройних сил України з фламенко-шоу «TABLAO». А Гомельський міський молодіжний театр (Білорусь) представив свою постановку «Королева краси» М. Макдонаха у Національній музичній академії України ім. П. Чайковського (23 лютого) та Одеському академічному російському драматичному театрі (24 лютого).

20 лютого до 130-річчя виходу друком поеми «Лис Микита» І. Франка у Львівській національній опері відбулася прем'єра однойменної опери І. Небесного. До модерного втілення твору долучилися митці з різних країн: світлове шоу, яке охопило не лише сцену, а й глядацький зал, створили художник світла Арвідас Буйнаускас (Литва) і художниця 3D-мапінгу Світлана Рейніш (Німеччина); балетмейстером виступив Марчелло Алджері (Італія); диригентом-постановником – митець українського походження Теодор Кучар (США); режисером – В. Вовкун (Україна). Проєкт реалізовано в рамках програми «Український прорив».

А 1 і 2 лютого у Львівському академічному драматичному театрі імені Лесі Українки пройшли прем'єрні покази українсько-німецького проєкту «From Germany with love», поставленого Андре Ерленом (Німеччина). Експериментальна вистава зроблена у формі гри, де акторами виступають самі глядачі. Основу постановки складає комунікація з мешканцями німецького шахтарського містечка Зенфтенберг через написані ними листи та особисті речі, передані спеціально для вистави. Другою частиною проєкту має стати така ж постановка у Німеччині, туди передадуть свої речі львів'яни.

За підтримки Генерального Консульства Республіки Польща в Луцьку 24 лютого харківський театр-студія «Арабески» презентував на сцені мистецького простору «ГаРМІДЕр ангар-stage» виставу-концерт «Монолог про найважливіше» за п'єсою польської драматургині М. Садохи.

11–16 лютого викладачі Віденського університету музики та виконавського мистецтва Гергард Карі та Магдалена Ренварт (Австрія) в рамках проєкту

«Coloratura Opera Lab» провели майстер-класи у Львівській національній опері. Проєкт є складовою програми «Український прорив» і покликаний стати основою для створення молодіжної оперної академії.

За кордоном

У грудні – лютому тривали гастролі балетної трупі Одеського національного академічного театру опери та балету до США. Артисти презентували американській публіці свою нову постановку «Ромео і Джульєтти» С. Прокоф'єва.

7 лютого розпочався гастрольний тур колективу *DniproOpera* Італією. Українці привезли свою нову роботу – оперу «Борис Годунов» М. Мусоргського. Також в Італії у січні – лютому гастролював Івано-Франківський новий театр. Постановку Т. Бенюка «Собака» за п'єсою В. Красногорова змогли оцінити у Римі, Венеції, Пезаро, Бергамо, Тренто та інших містах.

8 лютого Івано-Франківський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. І. Франка показав у столиці Баварії виставу «Нація» за романом М. Матіос на основі реальних подій 1940-х рр. Захід відбувся завдяки Генеральному консульству України в Мюнхені, Українському вільному університету, Союзу українських студентів у Німеччині та Об'єднанню українських жінок у цій країні.

Кіно

В Україні

6–12 лютого показами у столичному кінотеатрі «Жовтень» в нашій країні розпочався X Фестиваль американського кіно «Незалежність», який проходить за підтримки Посольства США в Україні. До програми увійшли нові американські ігрові й документальні стрічки, що викликали найбільший інтерес на міжнародних кінофорумах: «Джуді» Руперта Гудла, «Чудовий день у нашому районі» Маріель Геллер, «Аполлон-11» Тодда Даглеса Міллера та ін. Спеціальні події форуму – зустріч із американським режисером-документалістом Тімом Скусеном та лекція від О. Дебича «Український кінематограф за океаном: кінознахідка в США» про кіно української діаспори. Традиційно в межах фестивалю діяла лабораторія документального кіно для молодих митців «Indie Lab», під час якої учасники з різних куточків України створювали власні короткометражні документальні фільми.

Культуролог з Білорусі Ольга Романова прочитала лекцію в рамках кінолекторію «Культурфільм: Фільми і міфи „братніх республік”». Захід відбувся 5 лютого у Довженко-центрі.

27 лютого в національний прокат вийшла військова драма «Черкаси» Т. Яценка, створена кіновиробниками *MKK Film service* (Україна) та *Inter Media* (Польща) за підтримки Державного агентства України з питань кіно і ВМС Збройних сил України. Картина розповідає про останній український корабель у Криму, який чинив опір російським військам.

У лютому було завершено роботу над українсько-румунським документальним фільмом про наслідки чорнобильської аварії – «Не все буде добре», режисерами та сценаристами якого виступили Адріан Пірву (Румунія) та

О. Максѡм (Україна). Картину створено за фінансування Державного агентства України з питань кіно – підтримка склала 1 млн 197 тис. 480 грн (приблизно 30% загальної вартості виробництва).

За кордоном

Доробок української кіноіндустрії було представлено на ювілейному LXX Берлінському міжнародному кінофестивалі (20 лютого – 1 березня, Німеччина). Зокрема під час спеціальної програми *Berlinale Special* відбулася світова прем'єра фільму О. Сенцова й А. Сеїтаблаєва «Номери» (Україна – Польща – Чехія – Франція), створеного за підтримки Міністерства культури України та Польського інституту кіно. Відгуки на стрічку написали європейські кіновидання *Screen Daily*, *Cineuropa*, *Goomba Stomp*, які серед іншого відзначили подібність стилістики «Номерів» з картинами Ларса фон Трієра. Своєю чергою у програмі *Generation 14plus* відбулася європейська прем'єра стрічки І. Цілик «Земля блакитна, ніби апельсин» (Україна – Литва – Нідерланди). У основному конкурсі фестивалю змагалася контроверсійна кінокартина російських режисерів Іллі Хржановського та Катерини Оертел «Дау. Наташа» (Німеччина – Україна – Росія – Нідерланди), яку було відзначено «Срібним ведмедем» за «Найкращу операторську роботу» (Юрген Юргес, Німеччина). Крім того, шестигодинний документальний фільм «ДАУ. Дегенерація» цього ж проєкту показали у рамках *Berlinale Special*. У паралельній фестивальній програмі *Forum Expanded* демонструвався короткометражний фільм А. Відокля «Citizens of the Cosmos» (США – Японія – Україна). А українська режисерка Ж. Озірна стала учасницею форуму *Berlinale Talents*. Відчутною була присутність України й на індустрічних платформах Берлінале. Передусім на Європейському кіноринку (*EFM*) під уже традиційним слоганом *#UkraineIsYourDestination* діяв Український національний стенд, організований Асоціацією кіноіндустрії України на замовлення Держкіно України. Цього року головний акцент було зроблено на промоції вітчизняного контенту, різноманітні локації для знімання, потужностях індустрії та новій системі кеш-рібейтів 25+5%. На майданчику проведено зустрічі з понад 70-ма потенційними міжнародними партнерами, серед яких – Міжнародний кінофестиваль у Торонто, Європейська асоціація незалежних продюсерів (*CEPI*), Міжнародна федерація асоціацій кінопродюсерів (*FIAPF*) тощо. Також під час Європейського кіноринку 21 лютого відбулася перша українсько-канадська конференція зі спільного кіновиробництва «Canada – Ukraine CoProduction Meetings», організована Українською кіноасоціацією, Посольством Канади в Україні та Канадською асоціацією медіапродюсерів (*СМРА*) за підтримки Держкіно України. Тимчасом на *Berlinale Co-production Market* у рамках *Country Session* голова Асоціації кіноіндустрії України Є. Яцута презентувала можливості нашої країни щодо спільного кіновиробництва та особливості надання державного фінансування. А 23 лютого в рамках *Co-production Market* Держкіно України спільно з Всеукраїнським благодійним фондом І. Янковського «Ініціатива заради майбутнього» провели бізнес-ланч «Meet Ukrainian Producers» за участі понад 250 продюсерів з різних країн. Також на цьому ринку було представлено новий проєкт В. Васяновича «Відблиск».

У лютому Україну було гідно представлено й на інших міжнародних кінофорумах. Стрічка «If We Had Tomorrow/Якщо було завтра» А. Євченко перемогла у номінації «Найкраща операторська робота короткометражного фільму» на кінофестивалі *London International Filmmaker Festival* (8–15 лютого, Велика Британія). У Музеї сучасного мистецтва в Нью-Йорку під час фестивалю новаторського документального кіно *MoMA Doc Fortnight* (5–19 лютого, США) відбулися покази фільму І. Цілик «Земля блакитна, ніби апельсин» (Україна – Литва – Нідерланди). Картина українських продюсерів О. Кохана та О. Макухіна «Give me liberty» отримала приз ім. Джона Кассаветіса на фестивалі незалежного кіно *Independent Spirit Awards* (США). Детектив «Сторонній» Д. Томашпольського нагороджено як «Найкращий іноземний повнометражний фільм» на *Monsters of Horror International Film Festival* (14–16 лютого, США). Створений за підтримки Держкіно України анімаційний фільм «Кохання» М. Лиськова змагався у конкурсній програмі фестивалю короткометражного кіно *Festival du court métrage de Clermont-Ferrand* (31 січня – 8 лютого, Франція). 1 лютого в межах Гонконзького міжнародного кінофестивалю (Китай) відбулися покази фільмів С. Параджанова «Тіні забутих предків» та «Київські фрески». А стрічку «У полі» О. Шкрабака продемонстрували на Міжнародному фестивалі короткометражних фільмів у м. Тір (15–16 лютого, Ліван).

27 і 28 лютого у Римі пройшли Дні українського кіно, організовані Посольством України в Італії. Під час форуму показали стрічки «Додому/Evge» Н. Алієва та «Міф» Л. Кантера й І. Яснія. Особливою подією заходу стала світова прем'єра документального детективно-мистецького фільму «Веронські скарби» С. Ліщинської. Стрічка розповідає історію викрадення з Музею Кастельвеккіо у Вероні 17-ти картин художників епохи Відродження, які згодом знайшли на Одещині. Фільм знято на замовлення Міністерства культури України. А незадовго, 16 лютого, в одному з римських кінотеатрів відбулася зустріч із казкарем Сашком Лірником (О. Власюк) та демонстрація знятого за його твором фільму «Пекельна Хоругва, або Різдво Козацьке» (реж. М. Костров).

16 лютого в Огре відбулася прем'єра латвійсько-українського документального фільму про війну на Донбасі «Ukrainas fronte bez parmaiņam/Український фронт без змін» Сандійса Семьоновса. Проєкт реалізовано за підтримки Міністерства оборони та Міністерства закордонних справ Латвії, мерії міста Огре, латвійського національного телебачення *LTV*, а також Міністерства оборони України та Посольства України в Латвії.

Цього місяця низка українських стрічок вийшла у прокат за кордоном. Комедію «Сказане весілля 2» В. Дикого змогли переглянути у США, Канаді, Чехії та Польщі. Історичний трилер Агнешки Голланд «Ціна правди» (Україна – Польща – Велика Британія) під назвою «Тінь Сталіна» демонструвався у Франції. А трагікомедія «Мої думки тихі» А. Лукіча стала першою україномовною стрічкою в білоруському прокаті.

Візуальні мистецтва В Україні

У партнерстві з Генеральним консульством Республіки Польща у Вінниці Департамент культури Вінницької міськради, Департамент соціальної та молодіжної політики Вінницької облдержадміністрації, ГО «Лабораторія актуальної творчості» та ГО «Ліга розвитку мистецтв» провели 21–23 лютого на Немирівському скіфському городищі зимовий XIV Міжнародний фестиваль ленд-арту «Міфогенез». Разом із українськими художниками у заході взяла участь мисткиня з Австрії Ніна Фоунтедакіс (Nina Fountedakis). Куратор проекту – О. Никитюк.

6 лютого Фонд «Ізоляція» та Меморіальний центр Голокосту «Бабин Яр» презентували у столиці інсталяцію «Сад пам'яті» Ольги Кісельової (Росія – Франція), створену за участі Університету «Сорбонна» та Національного центру наукових досліджень Франції (CNRS). В основі авторського задуму – звуки дерев, які пам'ятають атмосферу трагедії Бабиного Яру. Складовою проекту «Сад пам'яті» також стала серія публічних дискусій про сучасні практики вшанування трагічних подій та способи роботи з травматичним минулим засобами мистецтва та технологій від *Memory Lab* – експериментального підрозділу Меморіального центру Голокосту «Бабин Яр». Проект реалізовано за підтримки Посольства Франції в Україні та Французького інституту в Україні.

Під патронатом Посольства Чеської Республіки в Україні з 12 по 23 лютого в Музеї історії міста Києва тривала виставка чеського художника українського походження О. Оніщенка «Таємниця чорного полотна». Митець працює в оригінальній авторській техніці живопису на чорному полотні, яка поглиблює акцент на сюжетній лінії зображення, підкреслює деталі та створює особливу атмосферу.

6–16 лютого у Національному музеї «Київська картинна галерея» проходила персональна виставка знаного китайського художника Хань Юйчєня «Мистецтво Тибету». Організатор події – компанія *Ukraine International Media Culture*.

А 20 лютого у Вінницькому обласному художньому музеї відкрито персональну виставку живопису художника-новатора Закіра Сабірова (Таджикистан). Захід організовано Управлінням культури та мистецтв Вінницької облдержадміністрації у рамках Міжнародного мистецького пленеру «Кращий художник/The best artist» та проекту «Мистецтво єднає країни».

За кордоном

Графічна дизайнерка та дослідниця А. Соломадіна презентувала в культурному просторі «Kunsthalle Praha» (Чехія) свій проект «Lehkost/Lightness». Інсталяція стала результатом участі мисткині у програмі міжнародних резиденцій Українського інституту «Екстер 2019». У розробці шрифту для мистецького об'єкта художниця надихнулася роботами чеського архітектора-бруталіста К. Прагера, а сама назва інсталяції є рефлексією на твір М. Кундери «Нестерпна легкість буття».

9 лютого в Мехелені (Бельгія) в галереї «Transit» відкрито виставку графіки та живопису Н. Кадана «The Beautiful Colonizer», до якої увійшли роботи останніх років.

А 23 лютого в женевській галереї «Arturique Galerie» (Швейцарія) стартувала експозиція робіт київського фотографа А. Кравченка «Lacrimosa».

Музеї. Охорона культурної спадщини В Україні

З 10 по 14 лютого у Києві з візитом перебувала спільна реактивна моніторингова місія Центру всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та Міжнародної ради з охорони пам'яток та історичних місць (ICOMOS) з метою оцінки актуального стану збереження об'єкта всесвітньої спадщини «Київ: Собор Святої Софії та прилеглі монастирські споруди, Києво-Печерська Лавра». У рамках програми місії експерти оглянули територію обох складових об'єкта – Софії Київської та Києво-Печерської лаври й територію об'єднаної буферної зони, що була створена Міністерством культури, молоді та спорту (МКМС) з метою посилення захисту об'єкта. Експерти також провели зустрічі з керівництвом МКМС, КМДА, Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, Національного заповідника «Софія Київська», представниками релігійної громади Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври та небайдужою громадськістю. Представники місії відзначили прогрес щодо вдосконалення законодавчого поля та юридичного захисту об'єкта та загалом позитивно оцінили реставраційно-консерваційні заходи, спрямовані на збереження об'єкта, щоденне утримання пам'яток ансамблів, підвищення доступності об'єкта для різних категорій відвідувачів тощо. Остаточні висновки та рекомендації буде викладено у звіті місії.

Проект «Розвиток транскордонного співробітництва для популяризації об'єктів історичної та культурної спадщини на прикордонній території Румунії і України» став одним із переможців конкурсу Програми транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства «Румунія – Україна 2014–2020». Він передбачає просування 50 історичних та історико-культурних об'єктів Івано-Франківської області через створення віртуальних турів, промоційної продукції, лазерне сканування споруд, а також реконструкцію Геологічного музею Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Власне, цей виш і реалізовуватиме проект.

У партнерстві з бібліотекою Мічиганського університету (США) Літературно-меморіальний музей М. Булгакова оцифрував колекцію своїх експонатів і опублікував її у відкритому доступі.

За кордоном

19 лютого у Нью-Йорку (США) відбулася офіційна церемонія передачі Україні картини французького художника XVIII ст. П'єра Луї Гудро «Закохана пара» (інша назва – «Закоханий погляд»), яку було викрадено у часи Другої світової війни з Національного музею мистецтв ім. Б. та В. Ханенків. Справа щодо повернення картини розпочалася ще у 2013 р. Спершу Україна спільно з англ-

лійською консультативною установою *Art Loss Register* домоглася зняття цього полотна з продажу на нью-йоркському аукціоні «Дойл». Подальші дослідження, проведені в архіві Музею Ханенків, а також детальний огляд художнього твору українським експертом підтвердили його оригінальність та факт належності до довоєнної колекції Музею Ханенків. У підсумку, 17 липня 2019 р., Окружний суд США Південного району Нью-Йорка прийняв рішення на користь українського музею.

А 21 лютого в Генеральному консульстві України в Нью-Йорку президент Української вільної академії наук у США Альберт Кіпа передав в дар українській стороні картину Віктора Цимбала «Рік 1933». Полотно стало одним із перших творів у світі, присвячених трагедії Голодомору. Вперше його було презентовано публіці 1936 року на виставці у Буенос-Айресі. Твір В. Цимбала «Рік 1933» увійде до державної частини Музейного фонду України та стане складовою колекції Національного музею Голодомору-геноциду. Разом із картиною Українська вільна академія наук у США подарувала Україні монографію за редакцією С. Гординського «Віктор Цимбал. Маляр і графік», видану в Нью-Йорку 1972 року, а також книгу спогадів сестри художника Т. Михайлівської-Цимбал «Спогади. Моє життя на еміграції».

Картина Жоржа де Ла Тура «Платіж» (відома також під назвою «У лихваря») з фондів Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Возницького увійшла до експозиції «Жорж де Ла Тур: освітлена Європа». Виставка розпочала свою роботу 7 лютого у Палаццо Реале в Мілані (Італія).

Література В Україні

Літературознавці Тетяна Кобржицька та В'ячеслав Рагойша (Білорусь) стали цьогорічними лауреатами Премії ім. Д. Нитченка, заснованої родиною письменника та Лігою українських меценатів.

Своєю чергою перекладачка Івона Марчук-Василевська та редактор Пшемислав Голуховський (Польща) відзначені Міжнародною літературно-мистецькою премією «Світ пограниччя» за 2020 рік. Нагороду засновано в 2015 р. з метою відзначення українських і зарубіжних письменників, науковців, перекладачів, митців та людей, які сприяють розвитку національних мистецтв і взаємному обміну культурними цінностями, роблячи їх загальнолюдським надбутком. З 2018 р. засновниками премії виступають Міжнародна літературно-мистецька Академія України та громадська організація «Чумацький віз».

Ще одну нагороду Міжнародної літературно-мистецької Академії України – міжнародну медаль І. Мазепи за 2020 рік було вручено арабському письменнику, перекладачу і громадському діячеві Абдельваххабу Аззаві (Сирія – Німеччина). Митця відзначено за власний творчий доробок і популяризацію української літератури в арабських країнах.

За кордоном

Україна другий рік поспіль взяла участь у Міжнародній виставці книг та видавництва «Латвійська книжкова виставка», яка з 28 лютого по 1 березня про-

ходила в Ризі. У рамках заходу діяв стенд «Українська книга», організований Центром культури «Латвія – Україна» за сприяння Посольства України в Латвії. На майданчику було представлено новинки вітчизняних видавництв, презентовано мультимедійний проєкт «Книга-мандрівка. Україна» від креативної агенції *Green Penguin*, проведено творчі зустрічі з письменниками А. Любкою та Р. Зіненком тощо. Окремим блоком експонувалися книги проєкту «Український ПЕН – рекомендує». Крім того, спеціальною подією програми стала організована ПЕН-клубами України та Латвії панельна дискусія «Книга vs Телевізор. Інформаційні війни. Майбутнє за тими хто читає?». По завершенні виставки представлені на ній книги було офіційно передано до фондів головних бібліотек Латвії.

А 20–23 лютого на XXI Вільнюському книжковому ярмарку працював Український стенд, організований Українським інститутом книги. На майданчику можна було ознайомитися з книгами 10-ти вітчизняних видавництв: «Балтія-Друк», «Основи», «Знання», «Фоліо», «Навчальна книга – Богдан», «Ранок» та ін. Спеціальним гостем Національного стенда стала Г. Шиян, яка представила свій роман «За спиною».

5–9 лютого завдяки Посольству України в Білорусі, Українському інституту книги та Українській асоціації видавців та книгорозповсюджувачів Національний стенд було представлено і на XXVII Мінській міжнародній книжковій виставці-ярмарку. У рамках форуму відбулася презентація книг українських класиків, виданих у Білорусі в 2019 р. Свої твори також презентували сучасні автори – І. Даневська (її роман «Богуслав Радзівіл: генерал короля» вийшов у білоруському перекладі), К. Липа, В. Шевель тощо. Своєю чергою О. Ірванець прочитав лекцію «Історія перекладу на українську мову роману Василя Бикова "Мертвим не болить"». Заходи відбулися за сприяння Міністерства інформації Республіки Білорусь та Державного музею історії білоруської літератури.

13 лютого Надзвичайний і Повноважний Посол України в Лівані І. Осташ передав Бейрутському арабському університету добірку української літератури арабською мовою, видану протягом двох останніх років. До неї увійшли: «Історія України» О. Палія, переклади поезії І. Франка та А. Кримського, книга «Український Ліван» І. Осташа тощо. Аналогічну бібліотеку україністики планують подарувати всім ліванським університетам.

Бібліотеки В Україні

24 лютого в Кропивницькому, в Обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Д. Чижевського розпочала свою роботу документальна виставка «Відомі невідомі. Поляки світу», підготовлена Музеєм історії Польщі у Варшаві та Польським Інститутом у Києві. Серед визначних діячів представлено і українського поляка, архітектора В. Городецького. Організатори заходу – Міністерство закордонних справ Республіки Польща, Польський Інститут у Києві, Музей музичної культури ім. К. Шимановського у Кропивницькому та Об'єднання поляків «Полонія» ім. К. Шимановського.

За кордоном

18 лютого в Бібліотеці Вацлава Гавела в Празі (Чехія) відбулася презентація чеського видання роману «Місто» В. Підмогильного за участі перекладача Мирослава Томека, редакторки тексту Терези Хланьової та чеської поетки українського походження Марії Ілляшенко. Переклад книги здійснено за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ України.

26 лютого в Талліннській центральній бібліотеці (Естонія) пройшла творча зустріч з українським поетом та письменником А. Любкою, організована культурним закладом спільно з Конгресом українців Естонії (КУЕ) та літературним порталом «Облака».

Релігія

За кордоном

Сполучені Штати Америки разом з 26-ма країнами, серед яких і Україна, створили новий Міжнародний альянс релігійної свободи, покликаний зменшити релігійне переслідування у світі. Країнами-засновницями нового союзу також стали: Албанія, Австрія, Боснія і Герцеговина, Бразилія, Болгарія, Велика Британія, Естонія, Гамбія, Греція, Грузія, Ізраїль, Косово, Колумбія, Латвія, Литва, Мальта, Нідерланди, Польща, Сенегал, Словаччина, Словенія, Того, Угорщина, Хорватія і Чехія. Першу зустріч альянсу, яка відбулася 5 лютого напередодні Національного молитовного сніданку, відкрив держсекретар США Майк Помпео.

8 лютого президент України В. Зеленський здійснив офіційний візит до Ватикану. Під час відвідин Святого Престолу відбулася аудієнція В. Зеленського з Його Святістю Папою Франциском, під час якої сторони обговорили питання миру на Донбасі, сприяння у звільненні утримуваних Росією українських бранців, а також гуманітарні ініціативи для допомоги дітям і захисту довкілля. У ході свого візиту президент України також зустрівся з Державним секретарем, кардиналом П'єтро Пароліном та Секретарем з міждержавних відносин, архієпископом Полом Річардом Галлахером.

А 29 лютого у Ватикані відбулася зустріч Папи Римського Франциска та Глави Української греко-католицької церкви Блаженнішого Святослава. Предстоятель розповів про підготовку патріаршого Собору УГКЦ і подарував Папі ікону Пресвятої Богородиці, написану на дошці з-під ящика для набоїв. «Ця ікона є голосом болю України та молитвою за справедливий мир в нашій країні», – зазначив глава УГКЦ.

Благодійність

За кордоном

28 лютого у Вашингтоні (США) в приміщенні українського посольства з ініціативи групи *US Ukrainian Activists* відбувся благодійний концерт піаніста П. Гінтова на підтримку українських воїнів. Захід також було присвячено відродженню пам'яті про талановитого українського композитора-романтика минулого століття С. Борткевича. Отримані кошти спрямують на потреби Медичного батальйону «Госпітальєри».

А з 31 січня по 16 лютого у США тривав благодійний тур гурту «Шпилясті кобзарі», організований фондом *Revived Soldiers Ukraine*. Українці виступили у Вашингтоні, Йонкерсі, Філадельфії, Сент-Луїсі, Детройті, Чикаго тощо. Зібрані кошти підуть на лікування поранених українських військових та утримання реабілітаційного центру *Next Step Ukraine* в Ірпіні.

На початку лютого німецька скрипалька українського походження Марина Бондас разом із однодумцями провела в Берліні (Німеччина) серію концертів та перформансів зі збору грошей для акції «Musik Rettet/Музика рятує». Ініціатива є частиною проекту «Heart for Ukraine», який допомагає дітям з прифронтових районів Донбасу.

Побратимство

В Україні

З по 13 лютого в Харківському художньому музеї проходила виставка міжнародного проекту дитячої творчості «США – Україна: кожен день моєї країни». У її відкритті взяли участь представники Департаменту міжнародного співробітництва міськради, громадської організації «Партнерство міст-побратимів Харкова та Цинциннаті» і куратор американської частини проекту – викладачка школи мистецтв *Mariemonts City Schools* Шеллі Комрська. До експозиції увійшло 120 робіт американських та українських дітей. Це вже другий спільний проєкт, реалізований в рамках зміцнення зв'язків міст-побратимів Харкова і Цинциннаті.

Цирк

В Україні

13–16 лютого відомий цирк *Cirque du Soleil* (Канада) презентував у столичному Палаці спорту своє акробатичне шоу на льоду «CRYSTAL».

За кордоном

Вихованка циркового відділення Київської дитячої музичної школи № 14 ім. Д. Кабалевського – А. Білик здобула перемогу на XIII Міжнародному фестивалі циркового мистецтва «Circus de Albacete» (Іспанія).

Матеріал підготувала

Г. М. Іванченко

завідувачка сектору ДЗК
відділу НАУІ Інформцентру
з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,1. Б/т. Зам. 24. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12